

Kwaliteitsbeleid integriteit

KWALITEITSBELEID INTEGRITEIT	4
A ETHIEK BINNEN KARATE VLAANDEREN	5
I Karate als gedragsnorm	5
II Karate Code en de gedragscodes	6
III Rechten van het kind in karate	7
IV Inclusie	7
V Fair-play-beginsel.....	7
VI Fysieke en psychische integriteit van het individu	8
VII Diversiteit	8
VIII Solidariteit.....	8
IX Integriteitscharter	9
X Panathlon-Verklaring.....	9
XI Uittreksel strafregister model II	9
B ADVIESVERLENENDE EN -BESLISSENDE FUNCTIES/ORGANEN BETREFT ETHIEK	10
I Verantwoordelijke ethiek	10
II GES-commissie	10
III Aanspreekpersoon integriteit van de federatie	11
IV Bestuursorgaan	11
V Tuchtcommissie.....	11
VI Aanspreekpersoon integriteit van de club en de provincie	11
VII Club-api ≠ clubbestuur / provincie-api ≠ provinciaal comité	12

Karate Vlaanderen wil een veilig sportklimaat uitbouwen en hecht belang om steeds te waken over de individuele integriteit van elke betrokkene, alsook de integriteit te respecteren.

Karate Vlaanderen wil in haar kwaliteitsbeleid vooral inzetten op de wijze hoe karateka's en hun betrokkenen met elkaar moeten omgaan op vlak van de individuele integriteit.

Geen enkele karateka mag afhaken omdat hij/zij zich niet goed voelt in een bepaalde clubcultuur. De Karate Vlaanderen verbindt zich ertoe om haar gedragscodes in haar reglementen op te nemen.

Veel van de clubs gebruikten sinds 2012 het solidariteitscharter en de karatecode. Vanaf 2020 heeft de Karate Vlaanderen een globaal ethisch beleid waarin de volledige individuele integriteit gerespecteerd en bewaakt wordt.

Vernieuwingen, aanpassingen en nieuwsflash in verband met ethische zaken worden steeds op de website of via de clubmailing vermeld.

A Ethiek binnen Karate Vlaanderen

I Karate als gedragsnorm

Ethisch verantwoord sporten leeft in de federatie grotendeels door de 'Dojo-kun' (= gedragscode die werd overgeleverd vanuit het Oosten). Dit is terug te vinden in de diverse takken van de karatesport (instructie, competitie...).

Bu-do of de weg van de krijger

Typisch aan de Oosterse en zeker aan de Japanse cultuur is het koppelen van een groei in een fysieke kunde aan een mentale groei. Denk hierbij maar aan schoonschrift of bloemschikken. Het ontwikkelen van fysieke bekwaamheid leidt tot vorming van karakter en gedrag en tot mentale wijsheid. Het wordt omschreven als het bewandelen van een weg, een levensweg. Voor wat vechtkunst betreft passeert deze 'weg van de krijger' langs verschillende stadia.

- ◆ Stadium één is een gevecht winnen door het uitschakelen van de tegenstander.
- ◆ Stadium twee is winnen met het gebruik van minder kracht, zodat een zwakkere een sterkere tegenstander kan overheersen.
- ◆ Stadium drie is het winnen zonder de tegenstander te kwetsen.
- ◆ Stadium vier is een gevecht winnen zonder het aan te gaan of door het volledig te vermijden of voorkomen.
- ◆ Het eindpunt ligt bij het 'tot vrede komen', het zoeken en bereiken van de harmonie tussen de mensen onderling en in zichzelf.

Uiteindelijk gaat het bij karate niet om de objectieve fysieke prestatie, maar om de weg die wordt afgelegd in de ontwikkeling van de fysieke en psychische persoonlijkheid.

Dojo-kun of de martiale gedragscode

*“Ten eerste, streef karaktersterkte na,
ten eerste, wees betrouwbaar en nauwgezet,
ten eerste, heb respect voor de anderen,
ten eerste, probeer steeds opnieuw,
ten eerste, wees niet gewelddadig.”*

Karate beoefenen betekent bekwaam zijn om een aanvaller uit te schakelen, d.w.z. technieken leren die 'gevaarlijk' kunnen zijn en die men dus steeds onder **controle** moet hebben. Daarom is **discipline** een essentieel onderdeel van karatebeoefening. Naast het leren van uitschakeltechnieken leert de karateka vooral **respect** voor anderen te hebben, leiding te **aanvaarden** en zich zowel fysiek als mentaal te **beheersen**.

Karate is een **martiale** kunst. De beoefenaar moet zich dan ook steeds bewust zijn van het mogelijke gevaar dat verbonden is aan het uitvoeren van gevechtstechnieken en moet de bekwaamheid en discipline hebben om dit potentieel gevaar altijd en volledig onder controle te houden.

Deze gedragscode verlangt van de karateka, kort samengevat, het streven naar de ontwikkeling van de persoonlijkheid vertrekkende van **nederigheid**, het respecteren van de waarheid (**eerlijkheid**), de bereidheid tot inspanning (**moed**), het naleven van de etiquette (**hoffelijkheid**) en de beheersing van zijn kunde (**zelfcontrole**).

II Karate Code en de gedragscodes

Karate Vlaanderen wil met haar Karate Code en de gedragscodes aantonen welke kernwaarden zij hoog in het vaandel draagt, welke wenselijk zijn en welke afgekeurd worden. Karate Vlaanderen vindt het belangrijk dat elke karateka zich aanvaard voelt en karate kan beoefenen op eigen tempo en niveau.

De lichamelijke, psychische, sociale en seksuele integriteit van elke karateka dient te worden gerespecteerd. Elke overtreding van de gedragscode, evenals elk misdrijf dat gepleegd wordt, kan tuchtrechtelijk gesanctioneerd worden.

De Karate Code, welke gelanceerd werd in 2012 spreekt volgende doelgroepen aan:

- ◆ de karateka's jonger dan 12
- ◆ de karateka's ouder dan 12
- ◆ de ouders van de karateka's
- ◆ de jongvolwassen en volwassen karateka
- ◆ de trainers van de club en van de elite van de federatie
- ◆ de coaches en begeleiders van de club en van de federatie

Vanaf 2020 worden volgende doelgroepen opgenomen in de karatecode:

- ◆ de official
- ◆ de bestuurders/personeel

KARATE CODE

HOFFELIJKHEID

NEDERIGHEID

MOED

EERLIJKHEID

ZELFCONTROLE

 www.vkf.be

Daarnaast lanceert Karate Vlaanderen vanaf 2020 ruim neergeschreven gedragscodes welke Karate Vlaanderen sterk stimuleert om te ondertekenen. Deze zijn bedoeld voor 'trainers en bestuurders'. Karate Vlaanderen is van mening dat deze doelgroepen de grootste impact kunnen hebben op de toewijzing en naleving van de waarden en de normen van de karate.

Clubs kunnen zowel de karatecode als de gedragscode [implementeren in hun clubwerking](#). Zij kunnen de karatecode overnemen en 'eigen' maken aan de clubwerking. Uiteraard mogen eventuele aanpassingen niet in strijd zijn met die van Karate Vlaanderen.

Karate Vlaanderen vraagt aan haar bestuurders, clubhoofdtrainers en trainers van de elite om de gedragscodes te ondertekenen om zo het engagement te onderstrepen. Door het integriteitscharter te ondertekenen verbindt de club zich ertoe om de gedragscode en de karatecode te implementeren in de clubwerking.

III Rechten van het kind in karate

De verschillende rechten van het kind zijn moeilijk in reglementen te gieten. Door het creëren van leeftijdsklassen/gewichtsklassen wordt tegemoet gekomen aan het recht van het kind om 'zich te meten met kinderen van hetzelfde niveau in een competitie'.

De andere rechten van het kind zullen eerder van toepassing zijn op de begeleiding door de coaches op training en tijdens wedstrijden. Dit kan moeilijk in (wedstrijd-)reglementen worden opgenomen.

Karate Vlaanderen raadt haar clubs aan om jongeren apart training te geven. Dit komt hun leerproces alsook hun fysieke en psychische integriteit ten goede.

Op de website van Karate Vlaanderen wordt verwezen naar de [kinderrechten](#).

IV Inclusie

Met inclusie bedoelen we dat elk individu vrij is om zich aan te sluiten bij de federatie op basis van gelijkwaardige rechten en plichten.

Het thema inclusie zal in de loop van 2020 besproken worden door de GES-commissie. De commissie verbindt zich ertoe om in 2020 een advies naar het bestuursorgaan voor te stellen inzake inclusie.

V Fair-play-beginsel

Het fair-play-beginsel is een gedragscode voor de manier waarop we samen aan karate willen doen. Via reglementen kan gezorgd worden dat de sportbeoefening voor alle partijen eerlijk, aantrekkelijk en plezierig wordt gehouden.

We kunnen drie aspecten in de reglementen onderscheiden die fair-play promoten:

- ◆ Het ontwijken of beletten van een gevecht door vb: weglopen, vastklampen, beletten dat de andere kan scoren, is verboden
- ◆ Onhoffelijk gedrag wordt verboden, zowel tegen de tegenstander als tegen de scheidsrechters
- ◆ Het veinzen of overdrijven van een kwetsuur is verboden

Deze aspecten bevorderen de fair play en nemen ook een heleboel mogelijk frustrerende elementen voor de benadeelde kamper weg.

Algemeen wordt geprobeerd om via de wedstrijdreglementen de prestige en eer van de Karate-do te behouden.

VI Fysieke en psychische integriteit van het individu

Binnen Karate Vlaanderen wordt geen enkele vorm van impact toegelaten.

Volgens het decreet van 20 december 2013 behoort karate niet tot een risicovechtsport.

“Risicovechtsporten: de sporten waarbij het toegestaan is bepaalde technieken te gebruiken met de intentie de fysieke of psychisch integriteit van de tegenstander te verminderen.”

In de verschillende wedstrijdreglementen is het fysiek contact sterk gereguleerd, precies om kwetsuren bij kampers tot het minimum te beperken. De reglementen zijn opgesteld met het doel om ‘het fysiek en mentaal welzijn van de kampers te beschermen’.

De vele verboden handelingen en de (zware) bestraffingen hierop zijn een duidelijk voorbeeld van hoe de kampers beschermd worden door het reglement. De verplicht aanwezige wedstrijddokter en/of de medische attentie (bv het Rode Kruis) vergroot de medische expertise en vrijwaart een professionele beslissing over het al dan niet kunnen/mogen voortzetten van de match na een incident.

In de reglementen worden de kampers niet enkel beschermd tegen hun tegenstander, maar ook tegen zichzelf. Roekeloze acties worden ook bestraft (zie “Mubobi” = “zichzelf in gevaar brengen”).

Kampers moeten de fysieke en mentale integriteit van hun tegenstander respecteren.

VII Diversiteit

De GES-commissie verbindt zich ertoe om in 2020 een advies te formuleren naar het bestuursorgaan op welke manier Karate Vlaanderen een voorloper kan zijn inzake diversiteit.

VIII Solidariteit

Karate omvat veel aspecten die de sfeer en het samenhangingsgevoel verbeteren. Zo getuigt de verplichte groet van het streven naar wederzijds respect tussen de kampers onderling en tussen de kampers en de scheidsrechters.

De verschillende doelgroepen (kampers, coach, scheidsrechters, toeschouwers,...) worden gewezen op hun plichten naar goed gedrag en hoffelijkheid toe. Wanneer iemand de karatesport in diskrediet brengt, kan de kamper of de hele ploeg uitgesloten worden. Dit is een sterk instrument om een heel resem aan waarden en normen te beschermen tijdens wedstrijden.

Doordat de kampers niet rechtstreeks mogen protesteren tegen de scheidsrechters wordt het probleem van een (nodeloze) discussie met de scheidsrechter op voorhand onmogelijk gemaakt.

Tijdens de training wordt aandacht besteed a.d.h.v.:

Solidariteitscharter van de Vlaamse Karate Federatie

- S**taat open voor iedereen
- O**nderscheidt zich door het hanteren van een strikte gedragscode (dojo kun)
- L**aait iedereen oefenen binnen zijn of haar mogelijkheden
- I**nvesteert in een kwalitatieve karatebeoefening
- D**raagt bij tot de integratie van kwetsbare groepen
- A**anvaardt de wedstrijdreglementen
- I**nspireert tot samenwerken
- R**especteert het fair-play beginsel

Alle aangesloten clubs respecteren en ondersteunen deze charter van solidariteit

Geachte sportdiensten,
De Vlaamse Karate Federatie wil haar standpunten heel duidelijk maken door deze charter bekend te maken bij iedereen die betrokken is met sportbeleving waaronder ook de sportdiensten van elke gemeente of stad

Vlaamse Karate Federatie vzw
www.vkf.be

- ◆ Protocollair gedeelte aan begin en einde training
- ◆ Oplijnen volgens graad
- ◆ Lesgevers hebben een eigen plaats
- ◆ Groeten van lesgever en lesgever groet de leden
- ◆ Leden groeten elkaar
- ◆ Afspraken moeten altijd nageleefd worden, anders wordt hij/zij daarop gewezen. Vb. van afspraken zijn: op tijd komen, sporttassen mooi oplijnen, manier van communiceren naar lesgever of medekarateka.
- ◆ Er heerst een sterke hiërarchie en hierbij horend respect voor de hogere in rang.
- ◆ Ook het groeten voor en na een oefening met partner is een belangrijke uiting van wederzijds respect.

Het **karate-solidariteitscharter** (gelanceerd in 2012) stimuleert het thema solidariteit op clubniveau. Zowel intern, als extern worden hiermee de waarden waaraan de federatie belang hecht gecommuniceerd. Door het charter te ondertekenen geven de clubs aan dat zij deze waarden eveneens dragen en deze wensen door te geven.

IX Integriteitscharter

Vanaf 2020 lanceert Karate Vlaanderen het [integriteitscharter](#). Dit charter is een uitbreiding tov het solidariteitscharter. Met de uitbreiding wil Karate Vlaanderen haar clubs attent maken dat een totaalaanpak tav de individuele integriteit een belangrijk aspect is binnen de sportbeoefening.

X Panathlon-Verklaring

Door het ondertekenen van de Panathlon-verklaring gaat Karate Vlaanderen de verbintenis aan om, over de discussie heen, heldere gedragsregels vast te leggen bij het nastreven van de positieve waarden in de jeugdsport.

Karate Vlaanderen heeft de [Panathlon-Verklaring](#) ondertekend.

XI Uittreksel strafregister model II

Een uittreksel uit het strafregister (het vroegere 'getuigschrift van goed zedelijk gedrag') is een officieel document waarin een eventueel strafrechtelijk verleden staat. Het uittreksel vermeldt enkel effectief uitgesproken vonnissen.

Model 2 (art. 596-2 van het Wetboek van Strafvordering) is bestemd voor het uitoefenen van 'een activiteit met kinderen en jongeren. Het gaat om activiteiten die vallen onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen.

Karate Vlaanderen is er zich van bewust dat het opvragen van een bewijs geen garantie biedt om grensoverschrijdend gedrag te bannen. Het kan enkel en alleen het risico beperken dat iemand, met een veroordeling voor een misdrijf met jongeren, zich als hoofdtrainer voorstelt. Daarnaast is het opvragen een signaal van bereidheid om zich in te zetten voor een ethisch veilig klimaat.

Om vanuit de federatie een correct signaal te geven, verplicht Karate Vlaanderen haar hoofdtrainers om een **uittreksel van het strafregister, model II**, te bezorgen aan de federatie. Na ontvangst van het document zal er enkel een registratie plaatsvinden en wordt het document onmiddellijk vernietigd. De

federatie vraagt dit elke 3 jaar terug op. Het uittreksel van het strafregister, model II mag maximum 1 jaar oud zijn.

Daarnaast zal Karate Vlaanderen een uittreksel model II opvragen aan haar personeelsleden, haar bestuurders en commissieleden.

B Adviesverlenende en -beslissende functies/organen betreft ethiek

I Verantwoordelijke ethiek

De verantwoordelijke ethiek maakt van het onderwerp regelmatig een punt op de agenda van vergaderingen. Hij of zij zet zijn schouders onder het thema en is de trekker van een positief verhaal om een verschil te maken op lange termijn. De verantwoordelijke houdt de organisatie in lijn met de ethische waarden en heeft volgende taken:

- ◆ Het aanstellen en implementeren van een aanspreekpersoon integriteit (API)
- ◆ Het samenstellen van het ethisch comité en de samenkomsten inplannen
- ◆ De doorlichting coördineren
- ◆ Het voortouw nemen bij het opstellen van een gedragscode
- ◆ Het overzicht bewaren bij het plannen en uitvoeren van initiatieven
- ◆ Het opmaken van een evaluatie

II GES-commissie

De GES-commissie bestaat uit medewerkers van de federatie, artsen en sociaal-agogen. In het algemeen heeft de commissie volgende bevoegdheden:

- ◆ Een beleid (ethiek, gezond sporten en doping) adviseren aan het bestuur met een minimum overeenstemming van de verplichtingen opgelegd door de overheid.
- ◆ Adviseren om maatregelen te treffen op het bevorderen van een gezonde manier van karate beoefenen en op het voorkomen van blessures.
- ◆ Bepalen, organiseren en verzorgen van de medische begeleiding in de karate competities.
- ◆ Regelmatig inrichten van bijscholingen die openstaan voor alle clubtrainers en assistenten.
- ◆ Informeren van het bestuur en andere commissies met alle rechten en plichten van sporters en begeleiders inzake dopingbestrijding

De GES-commissie is dus belast met het **proactief adviseren** over het **integriteitsbeleid**.

De commissie verstrekt adviezen aan het bestuur. Deze adviezen kunnen betrekking hebben op:

- ◆ Het naleven van het Gezond en Ethisch Sporten decreet;
- ◆ Het aanstellen van een federatie-API en de verdere implementatie van laagdrempelige aanspreekpunten binnen sportclubs;
- ◆ Het organiseren van preventie, vorming en sensibilisering inzake grensoverschrijdend gedrag;
- ◆ Het opmaken en implementeren van gedragscodes voor verschillende doelgroepen;
- ◆ Het implementeren van en toezien op de werking van het handelingsprotocol;
- ◆ ...

III Aanspreekpersoon integriteit van de federatie

Een aanspreekpersoon integriteit van de federatie is een aanspreekpunt voor wie een vraag, opmerking, klacht of andere boodschap heeft in verband met de individuele integriteit.

De federatie-API is een aanspreekpunt waarbij sporters, hun ouders, begeleiders of andere betrokkenen terecht kunnen met een vraag, vermoeden of klacht over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag of lichamelijke en seksuele integriteit. (zie [communicatielijnen](#))

De federatie-API heeft volgende taken/bevoegdheden:

- ◆ Mee zorg dragen dat het beleid voldoende aandacht geeft aan preventie van en omgaan met (S)GG.
- ◆ Mogelijke risicofactoren in kaart brengen
- ◆ Aanspreekpunt en eerste opvang
- ◆ Ondersteunen en adviseren van club-api's/clubbesturen bij incidenten
- ◆ Ondersteunen in het ontwikkelen van een clubbeleid inzake (S)GG
- ◆ Kent de gedragscode en de reglementen
- ◆ Coördinatie van de interne procedure en doorverwijzing

IV Bestuursorgaan

- ◆ Het bestuur ziet toe op de ontwikkeling van een ethische cultuur overeenkomstig met de kernwaarden van de organisatie.
- ◆ Overlegt en beslist over de adviezen van de GES-commissie
- ◆ De rol en het belang uitbrengen van de beleidsethiek alsook van de federatie-api.

V Tuchtcommissie

De tuchtcommissie behandelt alle klachten en geschillen in eerste aanleg betreffende handelingen en gedragingen in strijd met de bepalingen van de Statuten van Karate Vlaanderen, het Intern Reglement van Karate Vlaanderen en de Wedstrijdreglementen van Karate Vlaanderen en betreffende overtredingen tegen de karatecode en gedragscodes.

Deze klachten en geschillen kunnen onder meer en niet-limitatief betrekking hebben op wedstrijden, geleid door scheidsrechters aangeduid door Karate Vlaanderen, op de werking tussen clubs enerzijds en Karate Vlaanderen anderzijds, op de werking tussen clubs onderling, op de verhouding tussen de karateka's en Karate Vlaanderen, op de verhouding tussen de clubs en hun leden en op de verhouding tussen karateka's onderling.

VI Aanspreekpersoon integriteit van de club en de provincie

De club- en de provincie-api zijn **laagdrempelige** aanspreekpunten waarbij sporters, hun ouders, trainers, bestuurders of andere betrokkenen terechtkunnen met een vraag, vermoeden of klacht over (S)GG.

De taak van een club-api en provincie-api:

- ◆ Aanspreekpunt en eerste opvang
  - Het verhaal van de melder of vraagsteller beluisteren, zonder de rol van hulpverlener op te nemen

- Voldoende empathie tonen, de melder het gevoel geven dat er geluisterd wordt en het verhaal niet in vraag stellen
- ◆ Coördinatie van het handelingsprotocol en doorverwijzing
  - Elke vraag of melding serieus nemen
  - Het [handelingsprotocol](#) opstarten en zorgen dat de procedure gevolgd wordt (evt. in samenwerking met het noodteam!)
  - Een beeld vormen van de situatie, de ernst inschatten en advies verlenen over opvolging of doorverwijzing
- ◆ Preventie en ondersteuning clubbestuur
  - Het bestaan en de rol van de Club-API bekendmaken
  - Op de hoogte blijven van en informatie en advies doorgeven aan het clubbestuur.

Een club- of provincie-api is niet alleen. De api's kunnen steeds [discreet](#) overleggen met elkaar. Daarnaast kunnen ze steeds terecht bij de federatie-api, bij officiële instanties of bij het clubbestuur.

VII Club-api ≠ clubbestuur / provincie-api ≠ provinciaal comité

Club-api / provincie-api	Clubbestuur / provinciaal comité
Zichzelf bekendmaken in de club/provincie	Club/provincie-API zoeken en mandaat geven
Handelingsprotocol kennen en kunnen toepassen	Rol en belang Club/provincie-API bekendmaken in de club
Ernst inschatten op basis van het Vlaggensysteem	Gedragscodes opmaken en implementeren, bv. infosessie voor ouders, agendapunt op trainersoverleg .....
Gesprekken met betrokkenen voeren	Case-advies Club/provincie-API uitvoeren
Contact onderhouden met Federatie-API	Vorming voor trainers/bestuurders aanbieden via de federatie
Clubbestuur adviseren over preventie en reactiebeleid	Uittreksel strafregister opvragen bij aanwerven nieuwe vrijwilligers